

Project Updates: May 2023

I got research permission from the Department of National Parks and Wildlife Conservation (DNPWC) on 7th February 2023. The research permission granted by the department was forwarded to the office of the Kanchenjunga Conservation Area (KCA) and other local authorities in the study area on the 10th February 2023.

Fieldwork

Our team headed to the study area on the 16th February and conducted the winter field survey of the habitat from the 22nd February to 15th March around Ghunsa and Tseram of the Kanchenjunga Conservation Area (KCA). According to the local people, rangers, and other conservation authorities, these areas are supposed to be the main hotspots for musk deer habitat. We encountered frequent signs throughout the region however we were unable to see them. Also, due to the harsh winter, collecting enough samples of the plant species that musk deer feed upon was challenging. The work was disturbed for a couple of days due to the heavy snowfall. Fieldwork for the second phase will begin in July 2023.

Figure 1: Local expert and guide collecting the sample of pellets.

Figure 2: Snowfall during fieldwork.

Figure 3: Pellets.

Figure 4: Pellets. Figure 5: Musk deer fur.

Laboratory Work

20 pellet and five plant samples have been sent for laboratory examination. The grass samples which we collected in the fields were greatly affected by the harsh winter. We could not collect more grass samples as most of them were dry and difficult to recognise. Different unidentifiable plant particles were found in the pellets during the laboratory experiment. Hopefully, we will be able to match them with the plant sample which is supposed to be collected in summer fieldwork.

Figure 6: Samples collected in the field.

Figure 7: Samples collected from the field.

Figure 8: Performing lab test of the samples.

Awareness

School teaching programmes, community teaching, and herder's education programme are ongoing. Workshops with local leaders, conservation partners, local authorities, and other focal persons have been halted for now due to the unavailability of the key personnel in the village. We were not permitted to form a separate anti-poaching group, so we decided to collaborate with the local snow leopard conservation committee and activate the anti-poaching committee which is inactive for a long. A social survey regarding the initial perception of the local people towards musk deer has been conducted during the fieldwork and before conducting the awareness programs.

Figure 9: Banner for the awareness program.

परिचय

कस्तुरी मृग समीपस्थ क्षेत्रमा बस्ने तथा माछाढोका पार्ने एक स्तनपायी प्राणी हो । यो सामुन्द्री सतहबाट १००० मी. देखि ४५०० मी. को उचाईसम्म पाईने गर्दछ । विश्वमा अझै सात प्रकारका कस्तुरी मृगहरू पाईने गर्दछन् । यी मध्ये नेपालमा मुनकठे, सेतो कठे, कालो र कस्तुरी धारी चार प्रकारको कस्तुरी मृग पाईने गर्दछन् । मुनकठे कस्तुरी मृग नेपाल, भारत, चिन र भुटानको फैलाने प्रचाली हो । यहाँ नेपालको उष्ण हिमाली क्षेत्रमा यसको मुख्य बासस्थानको रूपमा चिनिने गरेको छ ।

भुटानीत अरु बसाउनको साथै विश्व बजारमा यसको चिनको उच्च मूल्यमा बिक्री हुने हुनाले, कस्तुरी मृगको चोरी शिकारी हुने गर्दछ । जस्तै गर्दा यसको संख्या दिनानुदिन घट्दै गइरहेको छ । साथै हिमाली भेगमा हुने पशुपालन, वन विनाश, विकास निर्माणको कार्यहरू साथै कारखानाहरू गर्दा यसको अस्तित्व संकटमा पर्ने गरेको छ ।

शारीरिक बनावट

मुनकठे कस्तुरी मृगको लामो कान, छोटो पुच्छर, सेतो शरीर र लामो तथा ठिक्को पाङ्खार पाङ्खारी लामो र अगाडी छोटो बूट्टाहरू हुने गर्दछ ।

लम्बाई: ८५ देखि १०० से.मी.
उचाई: २१ देखि २३ से.मी.
तौल: १० देखि १८ के.जी.
प्रजनन योग्य उमेर: १५ देखि २४ महिना
गर्भाधारण अवधि: १०८ देखि ११८ दिन

बानी व्यहोरा

१. चिहान र सोलामा सकीव हुने,
२. एकै ठाउँमा टिक्न गर्ने,
३. एकै ठाउँमा, लामो स्वभावको
४. बसक भएले आफ्नो शोष निर्वारण गरी अन्य भावलाई निषेध गर्नु।

कस्तुरीको संरक्षण कीन त ?

१. चोरी शिकारी तथा विभिन्न मानविय कुचक्रमापर्ने गर्दा यसको बासस्थानको दोहन गर्दा यसको संख्या दिनानुदिन घट्दै गइरहेको छ ।
२. संकटमय अवस्थामा रहेको कारणले।
३. कस्तुरी संरक्षणको पालन गर्दा यसको अन्य वैधिक विधिहरूको पनि संरक्षण गर्न सकिनेगर्ने।
४. हिमाली परिसरमा रहेको प्राचीनको सन्तानन कार्यक्रम गरिनेगर्ने।
५. कस्तुरी मृग र यसको संरक्षणमा आधारित अध्ययन अनुसन्धान तथा पर्यटनको प्रवर्धन गर्न सकिने भएकोले।

संरक्षणका उपायहरू:

१. कस्तुरी मृगको बासस्थान विनाश हुने कार्यहरू जस्तै: वन हटोने, वन फटाईने जस्ता कार्यहरूको रोक्थाम गर्ने।
२. अव्यवस्थित पर्यटनको नियन्त्रण गर्ने।
३. चोरी शिकारी नियन्त्रण गर्न सम्बन्धित विभागलाई खबरसारी गर्ने।
४. कस्तुरी मृगको अस्तित्वलाई धरापमा पार्ने कुरामा संलग्न जोसुकैलाई पनि कानून बमोजिम पक्राउ गर्ने।

संरक्षणको अवस्थाहरू:

१. कस्तुरी मृग अन्तराष्ट्रीय प्रकृति संरक्षण संघ (International Union for Conservation of Nature - IUCN) ले संकटापन्न प्रजातीको रूपमा राखी सुचिमा सुचिकृत गरेको छ ।
२. दुर्गन्ध बन्धननु तथा बस्यो अर्बेध व्यापार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रीय मासम्झौता (Convention on International Trade in Endangered Species of Fauna and Flora-CITES) ले आफ्नो अनुसूची १ मा समावेश गरेको छ ।
३. राष्ट्रीय निकुन्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९ ले कस्तुरी मृगलाई संरक्षित जनावरको सुचिमा समावेश गरेको छ ।

कानुनी अवस्था:

नेपालको कानूनमा कस्तुरी मृगको अर्बेध रूपमा चोरी शिकारी गरेको पाईएमा १०० हजार देखि ११ लाख सम्म जरिवाना वा २ देखि १५ वर्ष सम्म कैद सजाय वा दुई हुन सक्ने व्यवस्था रहेको छ ।

कस्तुरी मृगको संरक्षण हाम्रो दायित्व।

कस्तुरी मृगको अर्बेध चोरी शिकारी गर्ने, पासो पार्ने, जेबेटोपहार जोहाउपहार गर्न जोसुकै पनि बन्धननु अपराधमा संलग्न व्यक्तीहरू हुन । जस्तै व्यक्तीहरूलाई कानून बमोजिम पक्राउ गर्नु हुने सक्ने दायित्व हो । त्यसै योकोहि पनि पालना गराउनु संलग्न भएको बाह्य भएमा नबिकीको **पट्टी कार्यलय**, **आरक्षण** तथा **निकुन्जको कर्मचारी** वा **वन कार्यलयको कर्मचारी** लाई खबर गर्नु ।

"Be a part of solution which is the right revolution"

Figure 10: Design of brochure.